

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze**

Zielona Góra, dnia 24 czerwca 2010 r.

**Pani Elżbieta Kwaśniewicz
p.o. Dyrektora
Lubuskiego Oddziału Regionalnego
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
w Zielonej Górze**

LZG-4112-04-01/2010, S/10/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze skontrolowała realizację przez Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Krośnie Odrzańskim wybranych zadań dotyczących przyznawania rent strukturalnych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 27 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W wystąpieniu pokontrolnym z 28 maja 2010 r. skierowanym do Kierownika Biura Powiatowego ARiMR w Krośnie Odrzańskim, Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła sposób załatwienia dwóch objętych kontrolą spraw o przyznanie rent strukturalnych, wszczętych na podstawie wniosków małżonków z wyłączoną ustawową wspólnością majątkową², prowadzących odrębne gospodarstwa rolne. W wyniku postępowań administracyjnych dotyczących ww. wniosków, p.o. Kierownika Biura wydał w dniu 26 listopada 2008 r. dwie decyzje o odmowie przyznania rent strukturalnych, które 5 lutego 2009 r. utrzymał w mocy dyrektor Lubuskiego Oddziału Regionalnego ARiMR³.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wlkp., po rozpoznaniu skarg, uchylił obie decyzje, a także poprzedzające je decyzje organu I instancji⁴, wyrokami z dnia 25 czerwca 2009 r. Orzeczenia te nie zostały zaskarżone przez strony i uprawomocniły się

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Umowę intercyzy małżonkowie zawarli 8 marca 1988 r.

³ Odwołania wnieśli wnioskodawcy 1 grudnia 2008 r.

⁴ Wyroki sygn. akt: II SA/Go 276/09 i II SA 277/09

18 sierpnia 2009 r. W uzasadnieniach wyroków sąd, dokonując oceny prawnej ustalonych stanów faktycznych, udzielił wskazań co do kierunków, w których powinny zmierzać ponownie prowadzone postępowania, akcentując ocenę, że wnioskodawcy spełniają warunki do przyznania renty strukturalnej. Akta postępowań, wraz z odpisami wyroków, sąd przekazał Lubuskiemu Oddziałowi Regionalnemu ARiMR w Zielonej Górze w dniu 16 lipca 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli krytycznie ocenia, że Oddział Regionalny przekazał akta tej sprawy do Biura Powiatowego ze znaczną zwłoką, wynoszącą 78 dni od daty otrzymania akt z sądu, a 45 dni od daty uprawomocnienia się wyroków. Usprawiedliwieniem tego zaniedbania nie może duża liczba załatwianych spraw, wskazywana przez pracowników Oddziału jako przyczyna opóźnienia.

Stosownie do art. 153 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi⁵, ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w orzeczeniu sądu, wiążą w sprawie organ, którego działanie lub bezczynność było przedmiotem zaskarżenia. Zgodnie natomiast z § 19 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Renty strukturalne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013⁶, jeżeli wnioskodawca spełnia warunki wynikające z przepisów rozporządzenia, kierownik biura powiatowego Agencji powinien wydać postanowienie o spełnieniu tych warunków, w terminie 40 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku. Pomimo ww. obowiązków, wydanie przez Kierownika Biura postanowień o spełnieniu wstępnych warunków przez wnioskodawców, wymaganych do uzyskania rent strukturalnych, nastąpiło dopiero po upływie 149 i 185 dni od momentu otrzymania akt sprawy wraz z prawomocnymi wyrokami sądu.

Z dowodów zebranych w toku kontroli wynika, że podczas ponownego rozpatrywania spraw, oprócz sygnalizowania problemów technicznych związanych z obsługą wniosków, Kierownik Biura zwracał się do jednostek nadrzędnych z prośbą o interpretację przepisów dotyczących rent strukturalnych, pomimo prawomocności wyroków sądowych zawierających wykładnię tych przepisów. W jednym z tych pism kwestionował nawet kompetencje sądu orzekającego, wskazując na rozbieżność pomiędzy interpretacją sądu, a przepisami obowiązującymi w zakresie rent strukturalnych.

⁵ Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 109, poz. 750 ze zm.

Organ administracji, orzekając ponownie w tej samej sprawie, nie może nie uwzględnić oceny prawnej i wskazań wyrażonych w orzeczeniu sądu, gdyż jest nimi związany na mocy ww. przepisów. Nieprzestrzeganie tego obowiązku podważa obowiązującą w demokratycznym państwie prawnym zasadę sądowej kontroli nad aktami i czynnościami organów administracji i może prowadzić do niespójności działania systemu władzy publicznej⁷. Organ administracji publicznej jest zobowiązany do podporządkowania się wskazaniom sądu w pełnym zakresie oraz konsekwentnego reagowania bez zbędnej zwłoki poprzez treść nowego rozstrzygnięcia. Z ustaleń kontroli wynika ponadto, że Kierownik Biura dwukrotnie uchybił przepisom postępowania administracyjnego stanowiących o terminach załatwiania spraw.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o egzekwowanie terminowego załatwiania spraw przez podległe jednostki organizacyjne, zgodnie ze wskazaniami wyrażonymi w prawomocnych wyrokach sądów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.

Otrzymują:
1. Adresat
2. aa.

⁷ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z 16.06.2009 r., sygn. akt II SA/Ol 443/09